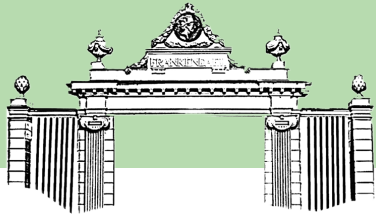

VRIENDEN VAN FRANKENDAEEL

December 2019, nr. 46

Beste vrienden,

Op de drempel van 2019, feestdagen voor de deur, bieden wij u deze nieuwsbrief aan. Er is weer veel gebeurd: de kap van bomen is onder druk van de Vrienden voor 18 bomen bespaard gebleven, we hebben rondwandelingen gedaan, sloten gedregd en elke week in de heemtuin gewerkt. Volgend jaar, 2020, wordt een bijzonder jaar: 30 jaar Vrienden van Frankendael. Daarover komen we begin 2020 bij u terug: verderop in de nieuwsbrief doen we alvast een oproep.

Voor nu wensen we u allen fijne feestdagen, een goed uiteinde en een groen, geweldig en gezond 2020 toe!

En natuurlijk zien we u graag weer in het park.

Bestuur VVF,

Harry Arts, Marion van der Blik, Viktor Luttikholt, Jacqueline Rijken en Joris van Rossum.

OPROEP: schrijvers en fotografen gevraagd!

In 2020 bestaat de vereniging Vrienden van Frankendael 30 jaar. We gaan dat natuurlijk vieren! De plannen zijn nog in de maak, maar zeker is dat we na de zomer 2020 een Jubileum Magazine uit willen geven over Park Frankendael en de vereniging: heden, verleden en met een blik op de toekomst. We hebben voor dit magazine al geld vanuit onze begroting gereserveerd, kregen subsidie van het stadsdeel Oost en gaan aanvullend sponsors zoeken. We zijn met het bestuur de redactie: we laten ons ondersteunen met het redigeren van teksten en vormgeving door professionals. We zullen zelf de invulling aan het blad geven...

Daarom een oproep aan u, de leden:

- Wie heeft zin en tijd om voor de vereniging een artikel te schrijven? We maken een opzet voor het blad, met een keuze uit de vele onderwerpen en mensen die iets met of over het park en wat er leeft/ leefde kunnen zeggen. We zoeken leden die een van die artikelen op zich willen nemen.
- Wie wil foto's van het park ter beschikking stellen? Van vogels, bomen, mooie doorkijkjes en beelden in het park, in alle vier de jaargetijden.

In januari werken we de opzet van het Jubileum Magazine nader uit. Graag horen we daarom snel wie mee wil doen.

Foto: Kiki H.

In memoriam: Broer Soolsma

Afgelopen jaar namen wij afscheid van Broer Soolsma, jarenlang gebiedsmakelaar voor Watergraafsmeer en vanuit zijn functie een zeer goede vriend van Frankendael. Broer Soolsma overleed 14 juni j.l., enkele weken na de start van zijn pensioen en nadat wij met vele andere buurtgenoten en zijn collega's bij het stadsdeel afscheid van hem in functie hadden genomen. Zijn onverwachte overlijden heeft ons erg geraakt.

De Vrienden van Frankendael hebben alle reden om Broer Soolsma dankbaar te zijn. 30 jaar volgde hij de transformatie van het park Frankendael tot wat het nu is. Hij zag hoe bewonersparticipatie *avant la lettre* tot stand kwam en heeft in al die tijd aan bijgedragen. Ook betrokken buiten werktijd, benend door de buurt, wilgen snoeiend met de vrienden in het park. Wegwijzer in de krochten van het openbaar (stadsdeel)-bestuur, gids naar nuttige subsidiepotjes. Van verre herkenbaar (rossig, langharig, glimlach), zonder de schijnwerper te zoeken. Om zijn inzet, kundigheid en bijzondere invulling van zijn rol te onderstrepen benoemden wij hem bij zijn werk afscheid tot "Beschermbroer van Park Frankendael" en zo blijft hij in onze gedachten.

Oud en nieuw vuurwerkvrij in het park

Met oud en nieuw mag er geen vuurwerk worden afgestoken in Amsterdamse stadsparken (bron: Parool, 4 december 2019):
"Het college streeft ernaar om oud en nieuw voor iedereen feestelijk te laten verlopen en tegelijkertijd incidenten met vuurwerk en de overlast voor mens en dier als gevolg van het afsteken van vuurwerk terug te dringen. Het vuurwerkverbod in de stadsparken is opgenomen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV)."
Ook in park Frankendael geldt een vuurwerkverbod: op het asfalt bij de ingangen van het park wordt de boodschap duidelijk gecommuniceerd (zie foto). Wij zijn hier als vrienden van het park blij mee en hopen van harte dat het verbod ook gehandhaafd wordt.

ONTWIKKELINGEN IN EN OM HET PARK

18 bomen gespaard van kap

Via het Parool en de Bomen Bescherming Amsterdam (BBA) vernamen de vrienden voor de zomer nieuws over de voorgenomen bomenkap in Amsterdam. De vrienden gingen met de BBA en een bomen adviseur van de gemeente in gesprek over de bomen die op de nominatie stonden te worden gekapt. Daarna maakten wij met hulp van deskundigen vanuit ons netwerk een inventarisatie van de 58 bomen die in park Frankendael op de lijst staan. We constateerden dat 18 van deze bomen gesnoeid in plaats van gekapt zouden kunnen worden. We dienden hier een standpunt over in bij bestuurscommissie Oost en toen de vergunning gepubliceerd werd dienden we een bezwaar in. In augustus liepen wij met Marc Oerlemans, bomenadviseur en collega ambtenaren de 18 bomen na en hebben met elkaar besproken welke van deze bomen vanwege veiligheidsredenen alsnog vervangen moeten worden. Een aantal bomen krijgt nu de classificatie 'ecologische boom', waarmee met

wat maatregelen de bomen langer behouden worden. We hoorden dat de gemeente gezien de waarde van ecologie in de stad volgens de vernieuwde beheersystematiek deze bomen een eigen status toekent. Om de veiligheid te waarborgen worden de bomen met de ecologische status nabij paden in een gereduceerde vorm behouden volgens vijf fasen:
 fase 0, behoud gehele boom;
 fase 1 ingekorte boomkroon;
 fase 2 behoud stam;
 fase 3 behoud gereduceerde stam en
 fase 4 is verwijderen en vervangen.

De gemeente heeft ons toegezegd dat zij zonder overleg met ons geen gebruik maakt van de vergunning om deze bomen te kappen tenzij het om 'noodkap' gaat. We konden ons daarin vinden en trokken ons bezwaar in. Hieronder ziet u de lijst met de bomen die een ecologische status hebben gekregen.

boomid	soort	flora en fauna advies	maatregel eco behoud	standpunt vrienden van Frankendael	inspectie gebrek
451506	Malus	Holte in stam, kap niet noodzakelijk	geen	Standpunt: niet vellen, boom is al gestut, i.p.v. geheel vellen boom 'lichter' maken door takken te verwijderen	Afgestorven boom
460707	Aesculus hippocastanum	Holte in de kroon en in de stam aanvullend ecologisch onderzoek nodig. waarschijnlijk honingzwam stamvoet. Optie kandelaberen hoogte tot boven holte reduceren.	Ecologisch onderzoek afwachten. Optie kandelaberen. hoogte tot boven holte reduceren.	Standpunt: i.p.v. geheel vellen boom 'lichter' maken door takken te verwijderen	Afstervingsverschijnselen
454425	Prunus domestica 'Reine Claude Verte'	geen ecologische aspecten benoemd. Risico verhoogd.	kandelaberen	Standpunt: i.p.v. geheel vellen boom 'lichter' maken door takken verwijderen	Kantelende kluit; Scheefstand
451840	Betula pendula	geen ecologische aspecten benoemd. Alleen stam aanwezig, risico nihil.	geen	Standpunt: niet vellen, de boom staat op een plek waar hij geen gevaar is w.b. veiligheid	Afgestorven boom
451802	Fraxinus excelsior	geen ecologische aspecten benoemd. risico algemeen.	afzetten kroon	Standpunt: niet vellen, de boom staat op een plek waar hij geen gevaar is w.b. veiligheid	Afstervingsverschijnselen
451808	Ulmus hollandica	geen ecologische aspecten benoemd. risico beperkt.	Geen. Lage gevaarstelling bij windworp valt de boom in het water. Handhaven als ecologische boom zonder maatregelen.	Standpunt: i.p.v. geheel vellen boom 'lichter' maken door takken verwijderen	Kantelende kluit; Mechanische
480819	Fagus sylvatica	Schoolwerktuinen, geen ecologische aspecten benoemd. Gevaarstelling verhoogd. Aalscholverboom? Reduceren veilig mogelijk met functiebehoud?	optie verwijderen of reduceren (kandelaberen)?	Standpunt: niet vellen, want de boom is al geveld	Afstervingsverschijnselen; Rotting
451604	Fraxinus excelsior	geen ecologische aspecten benoemd. risico verhoogd.	afzetten kroon	Standpunt: niet vellen, de boom staat op een plek waar hij geen gevaar is w.b. veiligheid	Afstervingsverschijnselen
451612	Malus 'Liset'	Omgevallen boom, risico nihil, nestgelegenheid	geen	Standpunt: niet vellen, het is slechts een struik	Afstervingsverschijnselen
451531	Fraxinus excelsior	Nestgelegenheid klimplant stam. Risico algemeen.	afzetten kroon	Standpunt: deels vellen, maar uitlopers laten zitten	Afstervingsverschijnselen
451565	Amelanchier lamarckii	geen ecologische aspecten benoemd. risico beperkt.	geen	Standpunt: niet vellen, de boom is al bijgewerkt door medewerkers	Afstervingsverschijnselen
451516	Crataegus monogyna	geen ecologische aspecten benoemd. Alleen stam aanwezig. risico nihil.	ruimte voor nieuwe boom. Beperkte ecologische waarden. Kiezen voor herplant.	Standpunt: niet vellen, want de boom is al geveld	Afgestorven boom
1543587	Crataegus monogyna	Nestgelegenheid klimplant stam. Risico nihil.	geen	Standpunt: niet vellen, de boom vormt met een groep een beeldbepalend geheel in het park	Afgestorven boom
1543664	Quercus dentata	Schoolwerktuinen, geen ecologische aspecten benoemd. Gevaarstelling verhoogd. Aalscholverboom? Reduceren veilig mogelijk met functiebehoud?	optie verwijderen of reduceren (kandelaberen)?	Standpunt: niet vellen, de boom vormt met een groep een beeldbepalend geheel in het park (schooltuin)	Afstervingsverschijnselen
487555	Onbekend	Behouden mogelijk. Nestgelegenheid, klimop. Stam al gereduceerd fase 3.	geen	Standpunt: niet vellen, de boom vormt met een groep een beeldbepalend geheel in het park (schooltuin)	Afgestorven boom
480775	Fraxinus excelsior	Schoolwerktuinen, geen ecologische aspecten benoemd. Gevaarstelling verhoogd. Aalscholverboom? Reduceren veilig mogelijk met functiebehoud?	optie verwijderen of reduceren (kandelaberen)?	Standpunt: niet vellen, de boom vormt met een groep een beeldbepalend geheel in het park (schooltuin)	Afstervingsverschijnselen
487558	Alnus glutinosa	Schoolwerktuinen, geen ecologische aspecten benoemd. Gevaarstelling verhoogd. Aalscholverboom? Reduceren veilig mogelijk met functiebehoud?	optie verwijderen of reduceren (kandelaberen)?	Standpunt: niet vellen, de boom vormt met een groep een beeldbepalend geheel in het park (schooltuin)	Afstervingsverschijnselen
487556	Alnus glutinosa	Schoolwerktuinen, geen ecologische aspecten benoemd. Gevaarstelling verhoogd. Aalscholverboom? Reduceren veilig mogelijk met functiebehoud?	optie verwijderen of reduceren (kandelaberen)?	Standpunt: niet vellen, de boom vormt met een groep een beeldbepalend geheel in het park (schooltuin)	Afgestorven boom; Klimplanten

Onderzoek in park Frankendael

Medio 2019 vond er in park Frankendael een onderzoek plaats naar de waarde van bomen voor de omgeving, het hele ecosysteem, dus ook de mens en buurtbewoner van het park. Het rapport was een afstudeerrapport van Oscar Alvarado, een masterstudent die stage liep bij Bureau Witteveen & Bos. Hij voerde metingen uit bij bomen in Frankendael met het *i-Tree Eco tool*. De studie levert informatie op over de waarde van Park Frankendael in kwantitatief,

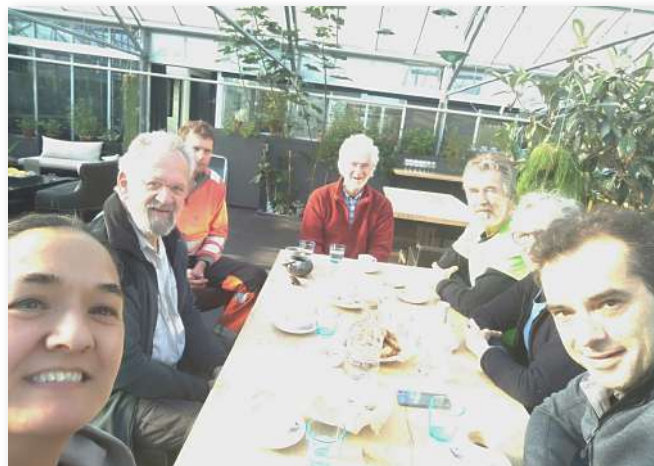
kwantitatief, financieel en niet-financieel opzicht voor de stad en haar bewoners. Wij hebben Oscar Alvarado in het park rondgeleid en hem van contacten voorzien, aangezien we dit onderzoek interessant vinden voor de ontwikkeling van het park/groen in de stad.

Meer over het rapport "*Measuring the benefits of urban nature-based solutions through quantitative assessment tools*": <https://dspace.library.uu.nl/handle/1874/383347>

ACTIVITEITEN IN HET PARK

Heemtuin werk voor vrijwilligers

Het is december, wat betekent dat voor het werk in de heemtuin de cirkel weer rond is. Er is gesnoeid, geplant, riet weggehaald, het eilandje met de heemtuin is opnieuw beplant, afval opgeruimd, en er is veel, heel veel gewied. We hebben het park groen zien worden en weer kaal, planten uit de grond zien groeien en weer verdwijnen, kortom, de seizoenen intensief beleefd. Een diverse, kwetsbare heemtuin in de stad onderhouden gaat niet vanzelf, daarom zijn we dankbaar voor de vrijwilligers die elke woensdagmorgen, samen met tuinman Chris, kwamen helpen. Ook wordt het door anderen in het park gewaardeerd, zoals De Kas, die de vrijwilligers in november op een kop koffie trakteerde.

Met de winter ligt het werk even stil, maar **vanaf 19 maart** beginnen we weer. We zullen te zijner tijd een oproep doen aan de leden om mee te doen. Tot die tijd, geniet van de winter in de heemtuin en het park!

Nacht van de nacht 2019

Foto: V. Lutikholt

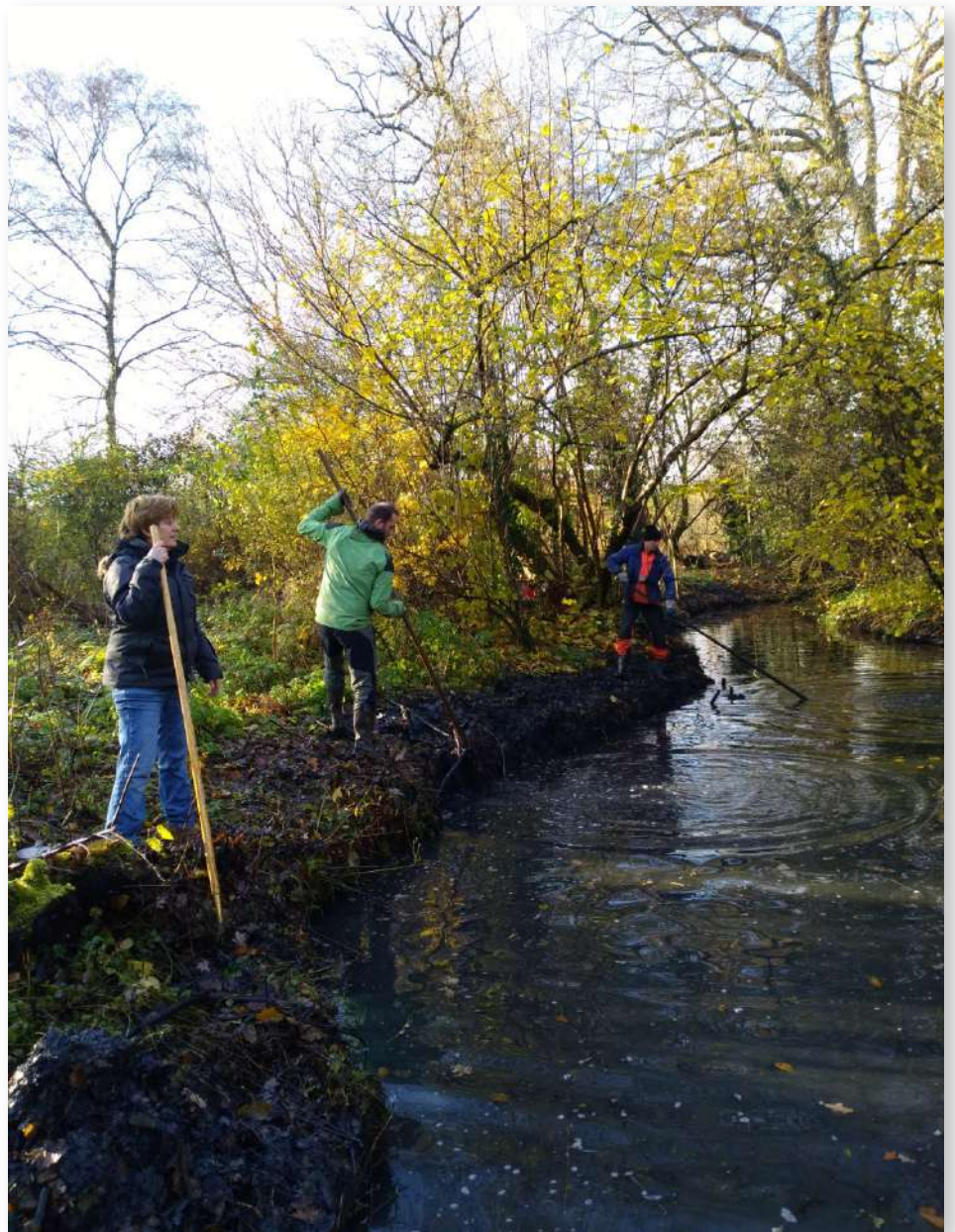
26 oktober organiseerden de vrienden voor de tweede keer de 'Nacht van de nachtwandeling' in park Frankendael, als een van de 500 activiteiten in het land met aandacht voor lichthinder: <https://www.nachtvandenacht.nl/nieuws/>. Wij vestigden zo de aandacht op de overdaad aan licht 's nachts, gezien vanuit het park. Net als vorig jaar merkten we op dat er van buiten het park veel licht naar binnen schijnt. De donkerste plek vonden wij op het 'Vogeleiland', wat ligt tussen de

natuurspeeltuin en de volkstuinten. We waren blij verrast met de 22 deelnemers. Er waren ook belangstellenden van buiten het stadsdeel, die het park niet eerder hadden gezien. Het bleek wederom voor de deelnemers spannend om in het donker door het park te lopen. Halverwege was er warme chocolademelk en koek en na de wandeling praatten we bij een schnaps na in het felle schijnsel van het informatiebord bij de poort.

Sloten baggeren

30 november hebben de vrienden de kleine, smalle sloten in de heemtuin helpen baggeren. Deze sloten zijn te smal en te ondiep om te bevaren met een baggerboot. Vandaar dat bij dat werk de stadsdeel heemtuinbeheerder wel een paar handjes kon gebruiken. Vijf stoere vrienden hielpen bij het sloten baggeren. We hebben veel werk verricht, al was het jammer dat de actie 15x15 van VIAA (vrijwilligers uitzendbureau) niet doorging. Volgend jaar hopen we met vereende krachten nog meer sloten te baggeren!

We genoten van een prachtig zonnige dag en de goed verzorgde catering van bestuurslid Viktor in de vorm van erwtensoep en een glaasje jenever. U vindt een impressie op dit filmpje: <https://gopro.com/v/571EmJlgkLaEN>

Paddenstoelen wandeling

27 oktober liepen de vrienden mee met een paddenstoelenrondleiding in het park. Deze was onder leiding van Chris Barendse, die hiervoor cursussen volgt bij de KNNV-werkgroep paddenstoelen. We ontdekten dat er bij de paddenstoelen en zwammen veel korstzwammen te vinden zijn. Het blijkt soms moeilijk te onderscheiden naar welke korstzwam we staan te kijken: gele korstzwam, paarse korstzwam, paarse eikenkorstzwam, grijze spekzwoerdzwam, ziekenhuisboomkorstzwam... Ook bekeken we bijzondere paddenstoelen op het terrein van de schooltuinen Vink.

Keep it clean day 2019

21 september struinden we met een groep van 12 vrijwilligers door het park, op zoek naar zwerfafval. Bijzonder was deze keer de start met koffie in het clubhuis van scouting Gijsbrecht van Aemstel. En niet te vergeten de deelname van twee hele jonge helden van de Keep it clean day: Kasper en Boris.

AGENDA 2020

Vanaf 19 maart, elke woensdag:
Werken in de heemtuin (8.30-10.00 uur)
We zullen te zijner tijd een oproep doen. Voor u een kans om de handen uit de mouwen te steken in het park, met als bonus: fit blijven!

Zaterdag 20 maart: Landelijke Opschoondag
(<https://www.nederlandschoon.nl/wat-jij-kan-doen/meedoen-landelijke-opschoondag-2020>)

September 2020 Keep-it-clean-day:
<https://www.supportervanschoon.nl/>

Zaterdag 24 oktober: Nacht van de nacht,
wandeling door donker park Frankendael.

En iedere laatste zondag van de maand Pure markt, de eerste op 29 maart 2020.

Over veranderingen in deze agenda houden we u per mail regelmatig op de hoogte.

*Het bestuur
wenst u allen
een fantastisch
groen 2020!*

Bericht van de penningmeester

Wilt u er aan denken dat de contributie voor het jaar 2020 vanaf januari weer gestort kan worden.

Alle suggesties of opmerkingen kunt u te allen tijde mailen naar het bestuur

Vereniging Vrienden van Frankendael
opgericht 1990

Bestuur:
Marion van der Blik
voorzitter
Harry Arts
penningmeester
Viktor Luttkholt
Jacqueline Rijken
Joris van Rossum

E: vriendenvanfrankendael@gmail.com
T: 0614816434 of 0624723235
W: www.vriendenvanfrankendael.nl

Rekeningnummer: NL 96 INGB 0006 0935 78
t.n.v. Vereniging Vrienden van Frankendael